

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

СОЦІОЛОГІЯ ПРАВА

*Методичні рекомендації
для підготовки до індивідуальної роботи*

Дніпро – 2023

УДК 316.1
Т 16

*Схвалено Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
(протокол № 4 від 14.12.2022 р.)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Оксана ЛЕГКА, професор кафедри міжнародного права Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, професор;

Ігор СЕРДЮК, доцент кафедри теорії та історії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

УКЛАДАЧ:

Олександр ТАЛДИКІН, доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Т 16 Талдикін О. В. Соціологія права: метод. реком. для підгот. до індивід. роботи. Дніпро: ДДУВС, 2023. 44 с.

Методичні рекомендації для підготовки індивідуальної роботи з тем, передбачених навчальним планом з дисципліни «Соціологія права». Для здобувачів вищої освіти та викладачів юридичних закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тематичні плани.....	8
Рекомендації до індивідуальної роботи.....	10
Вимоги та особливості відповідно до форм індивідуальної роботи: тези.....	11
Вимоги та особливості відповідно до форм індивідуальної роботи: наукова стаття.....	12
Вимоги та особливості відповідно до форм індивідуальної роботи: наукова доповідь.....	13
Вимоги та особливості відповідно до форм індивідуальної роботи: есе.....	14
Вимоги та особливості відповідно до форм індивідуальної роботи: мультимедійна презентація.....	15
Тема 1. Предмет і метод соціології права.....	16
Тема 2. Соціальна сутність права.....	17
Тема 3. Правова свідомість і правова поведінка.....	18
Тема 4. Соціальна сутність юридичного конфлікту.....	19
Тема 5. Соціологія правотворчої діяльності.....	20
Тема 6. Соціологія правозастосовної діяльності.....	21
Правила оформлення посилань.....	24
Система оцінювання успішності навчання з дисципліни «Соціологія права».....	28
Перелік основної літератури до курсу.....	30

ВСТУП

Соціологія права входить до групи суспільних теоретико-юридичних наук разом з філософією права, політологією права, юридичною конфліктологією та тісно взаємодіє з ними. Цей взаємозв'язок соціології права проявляється, з одного боку, в тому, що глибоке вивчення і узагальнення соціологічного матеріалу є необхідним для більш повного і всебічного дослідження загальнотеоретичних державно-правових проблем та визначення закономірностей розвитку суспільства, держави і права. З іншого боку, соціологія права в процесі пізнання тих або інших глобальних за своїм характером суспільних явищ та процесів спирається на висновки й узагальнення, зроблені в межах загальної соціології, зокрема на ті, що стосуються характеристики основних закономірностей розвитку суспільства.

Предметом є вивчення зв'язку між правом як соціальним феноменом і суспільством, соціальних функцій права; комплексних процесів трансформації юридичних норм до соціальної поведінки на всіх рівнях суспільства, у різних соціальних.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Соціологія права» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого бакалаврського рівня освіти спеціальності 081 «Право».

Навчальна дисципліна «Соціологія права» викладається здобувачам вищої освіти (далі – Здобувач, ЗВО) 4 курсу Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти та здобувачів заочної форми навчання 4 курсу Навчально-наукового інституту заочного навчання та підвищення кваліфікації (цивільні особи) Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ вивчається протягом 7 семестру. Цей курс відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки вибіркової частини і передбачає її вільне обрання здобувачами вищої освіти.

Мета дисципліни «Соціологія права» є надання здобувачам систематизованого матеріалу в сфері суспільно-правових явищ та процесів:

– **Навчальна** – полягає у наданні допомоги майбутнім юристам у розумінні суспільно-правових явищ як особливостей становлення державно-правової дійсності в Україні, особливостей правового регулювання суспільних відносин тощо;

– **Розвиваюча** – полягає у наданні допомоги при застосуванні конкретних підходів, прийомів, способів та інструментарію для вивчення соціальних закономірностей функціонування, зміни і взаємодії суспільства і права, а також при підготовці різних видів самостійної роботи з будь-якої теми курсу «Соціологія права»;

– **Виховна** – у сприянні вихованню поваги до найважливіших суспільно-правових інститутів, державно-правової організації суспільства, отримання уявлень про основні категорії, що відображають особливі властивості суспільства і права тощо, а також у створенні передумов для формування правової культури майбутніх фахівців-правників.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Соціології права» є процес усвідомлення студентами комплексу загальних базових знань про суспільно-правові явища, державно-правову організацію суспільства; отримання уявлень про основні категорії соціології права, що відображають особливі властивості суспільства, держави і права; з'ясування закономірностей становлення та розвитку загальнотеоретичної юридичної науки та значення загальнотеоретичних знань для наступної практичної діяльності тощо; зміцнення знань з метою створення фундаменту для проходження державної атестації.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Соціологія права» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів перший бакалаврський рівня освіти спеціальності 081 «Право».

Індивідуальна робота є однією з форм організації навчального процесу в умовах кредитної трансферно-накопичувальної системи. Вона є одним із найважливіших засобів оволодіння знаннями з певної дисципліни.

Мета індивідуальної роботи: сприяти закріпленню, поглибленню і узагальненню знань, одержаних за час навчання, виробленню навичок їхнього застосування для вирішення конкретних завдань. Під час виконання такої роботи виробляються навички і вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовуючи сучасні інформаційні засоби і технології.

Організація індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти базується на:

- державних стандартах вищої освіти;
- робочих навчальних планах;
- робочих програмах навчальних дисциплін.

Індивідуальна робота здобувачів з навчальної дисципліни «Соціологія права» спрямована на забезпечення:

- системності знань та засобів оволодіння ними;
- раціональності та критичності мислення;
- оволодіння засобами обробки соціологічної інформації;
- розвитку здібностей до творчої діяльності.

Функціями Індивідуальної роботи здобувачів є:

– **пізнавальна функція** – визначається засвоєнням здобувачем систематизованих знань стосовно суспільно-правових явищ як особливостей становлення державно-правової дійсності в Україні, особливостей правового регулювання суспільних відносин тощо;

– **прогностична функція** – вміння здобувача вчасно передбачати й оцінювати як можливий результат, так і саме виконання завдань що відображають особливі властивості суспільства і права тощо;

– **коригувальна функція** визначається вмінням вчасно коригувати свою діяльність у з'ясуванні сутності суспільно-правових явищ та динаміки їх розвитку;

– **виховна функція** – формування у здобувача поваги до державно-правової організації суспільства, а також у створенні передумов для формування правової культури майбутніх фахівців-правників;

– **самостійна функція** – самостійне формування вмінь і навичок конкретних підходів, прийомів, способів та інструментарію для вивчення соціальних закономірностей функціонування, зміни та взаємодії суспільства і права, самостійного їх оновлення і творчого застосування.

Принципами організації індивідуальної роботи здобувачів є:

– **принцип регламентованості та планування**, що передбачає регламентацію всіх самостійних завдань за обсягом і часом, оптимального планування самостійної роботи;

– **принцип комфортності**, що полягає у забезпеченні належних умов виконання самостійної роботи;

– **принцип інтерактивності**, що визначає спроможність здобувача до активного обміну корисною інформацією не тільки з викладачем, але і з іншими здобувачами;

– **принцип індивідуалізації навчання**: виявляється в урахуванні індивідуальних особливостей та якостей здобувача при здійсненні самостійної роботи;

– **принцип опори на базові знання**, що передбачає наявність у здобувача необхідної бази теоретичних знань а також уміння їх раціонально використовувати для виконання завдань самостійної роботи;

– **принцип випереджального навчання**, що полягає у здатності самостійно прогнозувати, обирати і вирішувати завдання, здобувати знання у співпраці з іншими здобувачами;

– **принцип зворотного зв'язку**, що передбачає своєчасне корегування проблемних питань, що виникають під час реалізації завдань самостійної роботи;

– **принцип науковості**, що дозволяє вирішувати поставлені завдання на сучасному рівні наукових знань;

– **принцип наукоподібності**, що передбачає оформлення результатів самостійної роботи відповідно до затверджених вимог;

– **принцип наочності**: передбачає представляти інформацію в доступному вигляді;

– **принцип зв'язку теорії з практикою**, що надає можливість вирішувати практичні завдання, враховуючи практичну складову дисципліни;

– **принцип доступності**, що передбачає посиленість завдань самостійної роботи.

Ефективність індивідуальної роботи здобувачів забезпечується наступними результатами:

- здобувач має самостійне, творче мислення;
- здобувач уміє користуватися понятійним апаратом;
- здобувач справляється з практичними завданнями;
- здобувач засвоює програмовий матеріал;
- здобувач вивчив першоджерела;
- здобувач оволодів навичками самостійної роботи;
- здобувач уміє застосовувати теоретичний матеріал при аналізі суспільно-правових явищ і процесів.

Контроль за індивідуальною роботою здобувачів передбачас:

- перевірку мультимедійні презентацій на запропоновану тематику;
- перевірку есе;
- контроль за участю здобувачів у роботі наукового гуртка;
- контроль за участю здобувачів з доповідями у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах, науково-практичних семінарах тощо;
- наукове керівництво написанням тез доповідей;
- наукове керівництво написанням наукових статей;

Основні риси навчальної та науково-творчої діяльності, необхідні для успішної роботи здобувача:

- самостійність;
- творчий підхід;
- креативність
- організованість;
- дисциплінованість.

Методичні рекомендації для підготовки індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Соціологія права» розраховані на здобувачів денної форми навчання 4 курсу Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ – 30 години самостійної роботи), а також здобувачів заочної форми навчання 4 курсу Навчально-наукового інституту заочного навчання та підвищення кваліфікації (цивільні особи) – 40 години індивідуальної роботи.

ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ

Рівень вищої освіти
Спеціальність

перший (бакалаврський)
«081 Право»

на 2022/2023 навчальний рік

Форма навчання **ДЕННА**

Обсяг **3** кредити ЄКТС (**90** годин)

Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти

Курс **4**

Групи **ЮД-941-945**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Всього	Лекції	Семінари	Самостійна та індивідуальна робота
1	Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	14	2	2	5
2	Податкове право та податкові правовідносини	14	2	2	5
3	Адміністрування податків і зборів	18	2	2	10
4	Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	16	2	2	10
5	Правове регулювання податків з фізичних осіб	14	2	2	10
6	Правове регулювання податків з юридичних осіб	14	2	2	10
Разом за семестр		90	14	16	60
<i>Форма підсумкового контролю</i>		<i>залік</i>			

Курс **3**

Групи **ЮД-031 МСН**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Всього	Лекції	Семінари	Самостійна та індивідуальна робота
1	Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	14	2	2	10
2	Податкове право та податкові правовідносини	14	2	2	10
3	Адміністрування податків і зборів	18	4	4	10
4	Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	16	2	4	10
5	Правове регулювання податків з фізичних осіб	14	2	2	10
6	Правове регулювання податків з юридичних осіб	14	2	2	10
Разом за семестр		90	14	16	60
<i>Форма підсумкового контролю</i>		<i>залік</i>			

Форма навчання **ЗАОЧНА** Обсяг **3** кредити ЄКТС (**90** годин)
 Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти
 Курс **4** Групи **ЮЗ-941-943, ЮЗ-121 МСН**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Всього	Лекції	Семінари	Самостійна та індивідуальна робота
1	Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	14	2	2	10
2	Податкове право та податкові правовідносини	10			10
3	Адміністрування податків і зборів	24	2	2	20
4	Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	20			20
5	Правове регулювання податків з фізичних осіб	12	2		10
6	Правове регулювання податків з юридичних осіб	10			10
	Разом за семестр	90	6	4	80
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>			

Курс **3**

Групи **ЮЗ-031 МСН**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Всього	Лекції	Семінари	Самостійна та індивідуальна робота
1	Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	14	2	2	10
2	Податкове право та податкові правовідносини	10			10
3	Адміністрування податків і зборів	24	2	2	20
4	Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	20			20
5	Правове регулювання податків з фізичних осіб	12	2		10
6	Правове регулювання податків з юридичних осіб	10			10
	Разом за семестр	90	6	4	80
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>			

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота є однією з форм організації навчального процесу в умовах кредитної трансферно-накопичувальної системи. Вона є одним із найважливіших засобів оволодіння знаннями з певної дисципліни.

Мета індивідуальної роботи: сприяти закріпленню, поглибленню і узагальненню знань, одержаних за час навчання, виробленню навичок їхнього застосування для вирішення конкретних завдань. Під час виконання такої роботи виробляються навички і вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовуючи сучасні інформаційні засоби і технології.

Індивідуальна робота **передбачає** формування нових вмінь та навичок, встановлення зв'язку нового із засвоєним матеріалом, пошук суперечностей між опорними і новими знаннями, готовність здобувач до самостійного пошуку матеріалу. Важливим елементом індивідуальної роботи є вміння узагальнювати. Воно визначає якісний рівень пізнання загалом.

Одна з **особливостей** індивідуальної роботи полягає в необхідності активного і творчого пошуку і засвоєння інформації на відміну від можливості її пасивного сприйняття на лекції. Пошук нових знань з певної теми змушує переглянути певну сукупність інформації, яка прямо не стосується заданої теми, однак дає можливість побудувати міцні асоціативні зв'язки і отримати системне уявлення про дане питання, уяснити місце цього питання серед усієї сукупності знань. Під час індивідуальної роботи з літературою здобувач фактично будує свою систему знань з певної теми, з певного предмету, пов'язуючи їх з іншими теоретичними та практичними знаннями та навичками.

Вибір виду індивідуальної роботи здійснюється здобувачем за власними інтересами та попереднім узгодженням з викладачем на початку року та здається у визначений час до початку підсумкового контролю. Організацію, контроль та оцінювання якості виконання індивідуальної роботи здобувачів здійснює науковий керівник.

Виконання видів індивідуальної роботи допомагає здобувачам глибше вивчити основні теми дисципліни «Соціологія права», оволодіння вмінням самостійно працювати з соціологічними джерелами та спеціалізованою літературою.

Індивідуальна робота здійснюється у таких формах:

- розробка мультимедійних презентацій на запропоновану тематику;
- написання есе;
- участь в роботі наукового гуртка;
- участь здобувачів з доповідями у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах, науково-практичних семінарах тощо;
- написання тез доповідей;
- написання наукових статей.

ВИМОГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ: ТЕЗИ

Тези
(гр. *thesis* –
положення,
твердження)

*коротко, послідовно та точно
сформульовані ідеї, думки,
положення змісту наукової
доповіді, повідомлення, статті
або іншої наукової праці*

Обсяг:

3-5 сторінок друкованого тексту через 1-1,5 інтервал

Мета:

узагальнення наукового матеріалу, подання змісту відносно великого об'єму публікації чи доповіді в короткому формулюванні

Повинні містити:

матеріали, положення, категорії, що автор вводить у науковий обіг

Підготовлені:

на основі власного наукового дослідження

Має бути забезпечена:

*актуальність; стан розробки; наявність; основні ідеї, положення;
результати дослідження, посилання на використані джерела*

ВИМОГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ: НАУКОВА СТАТТЯ

Наукова стаття

основний вид публікацій, в якому описано кінцеві чи проміжні результати проведеного дослідження, обґрунтовано способи їхнього отримання, накреслено перспективи наступних напрацювань

Обсяг:

0,5-0,7 друкованих аркушів

Мета:

узагальнення наукового матеріалу, робить матеріал дослідження надбанням фахівців

Повинна містити:

матеріали, положення, категорії, що автор вводить у науковий обіг

Підготовлена:

на основі власного наукового дослідження

Має бути забезпечена:

повною назвою роботи, прізвищем та ініціалами автора, анотацію, вступом, основними дослідження і публікації з проблеми формулювання метою статті викладом змісту власного дослідження та висновками і списком використаної літератури

ВИМОГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ: НАУКОВА ДОПОВІДЬ

Наукова доповідь

*є публічно викладеним
актуальним питанням чи
актуальною проблемою*

Включає в себе:
вступ, основну частину і висновки

Готується, як правило:
на основі опублікованих тез або статті

Містить:
основні дискусійні ідеї автора

Обсяг:
*6-10 сторінок друкованого тексту
(доповідь з 4-5 сторінок називається повідомленням)*

Має бути забезпечена:
*сформульованими рекомендаціями або пропозиціями, реалізація яких,
на думку автора, допоможе вирішити досліджувану проблему*

ВИМОГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ: ЕСЕ

Есе
(фр. *essai* –
вимова)

невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження

Зміст:

не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми

Відноситься:

Публіцистичної, науково-популяризаторської творчості

Характеризується:

незначним обсягом, вільною композицією, образністю, афористичністю суб'єктивною думкою автора

Обсяг:

від кількох речень до 10 сторінок

Твір повинен містити:

індивідуальні враження та міркування з конкретного приводу чи питання

ВИМОГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ: МУЛЬТЕМЕДІЙНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Мультимедійна
презентація

*набір слайдів та спецефектів
(слайд-шоу), що містить текстовий
вміст доповідача*

Форма:

Як правило створюється за допомогою програми Microsoft Office PowerPoint

Зберігається:

у різних форматах. Якщо обертається формат .ppt або .pptx, то збережений файл буде доступний для редагування за допомогою PowerPoint.

Якщо обертається формат «Демонстрація» з розширеннями .ppsx або .pps, при запуску файл буде відкриватися в окремому вікні без додаткових функцій.

Може містити:

малюнок, різні геометричні фігури, діаграми, таблиці, звук, кліпи незначним обсягом, вільною композицією, образністю, афористичністю суб'єктивною думкою автора

Обсяг:

від 10-ти до 30 слайдів

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І МЕТОД СОЦІОЛОГІЇ ПРАВА

Розробка мультимедійних презентацій на запропоновану тематику:

- Об'єкт та предмет науки «Соціологія права»;
- Місце та значення науки «Соціологія права» в системі юридичних наук та структурі загальної соціології;
- Класифікація методів наукового пізнання в науці «Соціологія права».

Теми написання есе:

- Соціологія права, як частина загальної соціології.
- Соціологія права, як галузь загальнотеоретичного правознавства.
- Соціологія права, як частина загальної соціології.
- Соціологія права, як навчальна дисципліна.
- Соціологія права, як наука.

Написання тез доповідей (рекомендований напрямок дослідження):

- Актуальні питання соціальної ефективності регуляторної дії права.
- Актуальні питання соціальної ефективності охоронної дії права.
- Суспільні відносини на основі правової регуляції.
- Соціологічний експеримент в соціології права.
- Принцип аполітичності в соціології права.

Написання наукових статей (рекомендований напрямок дослідження):

- Соціологічний експеримент в соціології права.
- Питання специфіки правової регуляції окремих суспільних груп.
- Підходи до класифікації соціології права.

Рекомендована література до Теми 1:

1. Вербець В. Соціологія: теоретичні та методичні аспекти: навч.-метод. посібник. Рівне : РДГУ, 2005. — 202с.
2. Воднік В. Д., Золотарьова Ю. І., Клімова Г. П., Осипова Н. П., Сердюк О. В. Соціологія права: навч. посібник. Харків. : Право, 2007. 234 с.
3. Герасимчук А. Соціологія: навч. посібник (3-є вид., вип. й доп.). К. : Вид-во Європейського університету, 2003. 245 с.
4. Дворецька Г. Соціологія: навч. посібник (2-ге вид., перероб.і доп.). К. : КНЕУ, 2002. 472 с.
5. Додонов Р. Соціологія: навч. посібник для курсантів і студ. вищих навч. закл. МВС України. Донецьк : ДЮІ МВС, 2005. 224 с.
6. Жлудько Е. Соціологія: навч.-метод. матеріали для студ. Київського ун-ту права. К. : Вид-во Київського ун-ту права, 2002. 14 с.
7. Настасяк І. Соціологія права: навч. посібник. Львів : ПАІС, 2008. 196 с.

8. Панов М. Соціологія права: підручник для студ. юрид. спец. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 276 с.

9. Городяненко В. Г. Соціологія: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2008. 544 с.

10. Яцино К. С. Предмет соціології права та її місце в системі юридичних наук : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. : 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень». К. : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2013. 18 с.

ТЕМА 2. СОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ ПРАВА

Розробка мультимедійних презентацій на запропоновану тематику:

- Концепції праворозуміння;
- Соціологічна школа право розуміння;
- Способи впливу на поведінку учасників суспільних відносин;
- Основні підходи до проблеми соціальної регуляції.

Теми написання есе:

- Види соціального регулювання.
- Зміст соціального регулювання.

Написання тез доповідей (рекомендований напрямок дослідження):

- Форми соціальної дії права.
- Стадії соціальної дії права.
- Фактичні соціально-правового впливу.

Написання наукових статей (рекомендований напрямок дослідження):

- Переваги та недоліки соціологічного підходу до розуміння права.
- Варіативність інтерпретації соціального призначення права.
- Учасник правовідносин в контексті розуміння правосуб'єктності.

Рекомендована література до Теми 2:

1. Балинська О. М., Гуменюк Л. Й. Основи соціології права (для працівників органів внутрішніх справ): навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2013. 411 с.

2. Горецька Х. В. Правова соціалізація: філософсько-правовий вимір: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. : 12.00.12 «Філософія права». Львів : ЛьвДУВС, 2014. 19 с.

3. Куліченко В. В. Правова соціалізація особистості як об'єкт соціально-філософського аналізу: автореф. дис. ... канд. філософ. наук: спец.: 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії». Житомир, 2013. 20 с.

4. Петрович З. З. Філософсько-правове розуміння взаємозв'язку соціуму і права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.12 «Філософія права» Львів. держ. ун-т внутр. справ., 2015. 18 с.

5. Джу́жа О. М., Кириченко І. Г., Ковальський В. С. та ін. Соціологія права: навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2004. 288 с.

6. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права: підручник (3-є вид. перероб. і доп.). Дніпропетровськ: ДДУВС, Ліра ЛТД, 2016. 480 с.

7. Талдикін О. В. Правосуб'єктність фізичних осіб: окремі аспекти. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 2. С. 55-60.

8. Талдикін О. В. Окремі аспекти теорії правосуб'єктності фізичних осіб. *Актуальні проблеми юридичної науки в контексті розвитку громадянського суспільства*: матер. наук.-практ. семінару (м. Дніпропетровськ, 29 квітня 2014 р.). Дніпропетровськ : ДДУВС, 2014. С. 50-53.

ТЕМА 3. ПАВОСВІДОМІСТЬ І ПРАВОВА ПОВЕДІНКА

Розробка мультимедійних презентацій на запропоновану тематику:

- Деформація правосвідомості: правовий нігілізм.
- Правова поведінка: зловживання правом.
- Форми суспільної свідомості.
- Правосвідомість: поняття та ознаки.
- Рівні правосвідомості.
- Функції правосвідомості.

Теми написання есе:

- Правова поведінка: зловживання правом.
- Елементи правосвідомості.
- Оцінка власного правового статусу.
- Види правосвідомості.

Написання тез доповідей (рекомендований напрямок дослідження):

- Правова поведінка: зловживання правом.
- Питання правового догматизму.
- Правовий дилетантизм.
- Ефективність впливу правової норми на поведінку.

Написання наукових статей (рекомендований напрямок дослідження):

- Правова демагогія: причини, прояви.
- Переродження правосвідомості: причини, прояви.
- Види правового нігілізму.
- Правовий акт, як елемент правової поведінки.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Балинська О. М. Основи соціології права (для працівників органів внутрішніх справ): навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2013. 411 с.

2. Зубрицький В. В. Соціально-моральні засади правослухняної поведінки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.12 «Філософія права». Львів : ЛьвДУВС, 2015. 19 с.

3. Карась А. Г. Ціннісні характеристики права як чинник формування правової культури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень». К. : НАН України, 2014. 16 с.

4. Осика І. Правовий нігілізм та правова культура. *Право України*. 2001. № 7. С. 98-101.

5. Джужа О. М., Кириченко І. Г., Ковальський В. С. та ін. Соціологія права: навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2004. 288 с.

6. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права: підручник (3-є вид. перероб. і доп.). Дніпропетровськ: ДДУВС, Ліра ЛТД, 2016. 480 с.

7. Тригубенко Г. Боротьба зі злочинністю як засіб подолання правового нігілізму. *Право України*. 2002. № 3. С. 127-129.

8. Тригубенко Г. Термін «нігілізм»: історія та сучасність. *Право України*. 2000. № 9. С. 129-132.

9. Ярмиш О. Громадянське суспільство і злочинність. *Право України*. 2014. № 4. С. 134-140.

ТЕМА 4. СОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ ЮРИДИЧНОГО КОНФЛІКТУ

Розробка мультимедійних презентацій на запропоновану тематику:

- Структура юридичного конфлікту;
- Об'єкт юридичного конфлікту;
- Предмет юридичного конфлікту;
- Шляхи подолання конфліктних ситуацій.

Теми написання есе:

- Конфлікт як соціальне явище.
- Моральний конфлікт.
- Конфлікт потреб.

Написання тез доповідей (рекомендований напрямок дослідження):

- Межі соціального конфлікту: підходи до інтерпретації.
- Критерії класифікації соціальних конфліктів.
- Конфлікт нереалізованого бажання: особливості, протікання.
- Прояви поведження в конфліктних ситуаціях: прояв агресивності.
- Прояви поведження в конфліктних ситуаціях: прояв егоїзму.
- Прояви поведження в конфліктних ситуаціях: прагнення до верховенства.

Написання наукових статей (рекомендований напрямок дослідження):

- Конструктивний конфлікт: позитивні наслідки.
- Стили та прояви поведінки в конфліктних ситуаціях: асертивна поведінка.
- Стили та прояви поведінки в конфліктних ситуаціях: співробітництво.
- Стили та прояви поведінки в конфліктних ситуаціях: компроміс.
- Стили та прояви поведінки в конфліктних ситуаціях: пристосування.
- Стили та прояви поведінки в конфліктних ситуаціях: Протиборство.
- Стили та прояви поведінки в конфліктних ситуаціях: Ухилення.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Бандурка А. М., Друзь В. А. Конфліктологія. Харків, 1997.
2. Герасіна Л. М., Панов М. І., Осипова Н. П. та ін. Конфліктологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. Харків : Право, 2002.
3. Орлянський В. С. Конфліктологія. *Бібліотека українських підручників.*
URL : http://libfree.com/170035607psihologiyakonfliktologiya__orlyanskiy_bc.html.

ТЕМА 5. СОЦІОЛОГІЯ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розробка мультимедійних презентацій на запропоновану тематику:

- Форми участі суспільства у правотворчості.
- Види правотворчості громадянського суспільства.
- Критерії ефективності правових норм.
- Структурні елементи соціології законодавства.

Теми написання есе:

- Сутність принципу демократизму у правотворчій діяльності.
- Значення суспільної думки у правотворчій діяльності.
- Співвідношення легального і легітимного в правотворчій діяльності.

Написання тез доповідей (рекомендований напрямок дослідження):

- Соціальний аспект правотворчої діяльності.
- Форми участі суспільства в правотворчій діяльності.
- «Ефект відставання» у правовій регуляції.

Написання наукових статей (рекомендований напрямок дослідження):

- Реалізація принципу легальності в правотворчій діяльності
- Реалізація принципу легітимності в правотворчій діяльності
- Фактори ефективності результатів правотворчої діяльності

Рекомендована література до Теми 5:

1. Кабальський Р. О. Нормативність права в умовах суспільства, що трансформується. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка.* 2010. Спец. вип. № 2(1). С. 56-65.

2. Луців О. М. Верховенство права: сучасні інтерпретації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень». Львів : ЛьвДУВС, 2014. 16 с.
3. Петрович З. З. Філософсько-правове розуміння взаємозв'язку соціуму і права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.12 «Філософія права». Львів : ЛьвДУВС, 2015. 18 с.
4. Джу́жа О. М. Соціологія права: навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2004. 288 с.
5. Стрілець В. В. Соціологія права: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Полтава, 2016. 111 с.
6. Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми та таблиці: навч. посібник. Дніпро : ДДУВС, 2020. 175 с.
7. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Дніпропетровськ : ДДУВС; Ліра ЛТД, 2013. 384 с.
8. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права: підручник (3-е вид. перероб. і доп.). Дніпропетровськ : ДДУВС, Ліра ЛТД, 2016. 480 с.

ТЕМА 6. СОЦІОЛОГІЯ ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розробка мультимедійних презентацій на запропоновану тематику:

- Мета правозастосування в соціальному механізмі правового регулювання.
- Соціальний характер форм реалізації норм права.
- Вимоги до правильного правозастосування.
- Умови правозастосовної діяльності.
- Правозастосовна помилка: підходи до інтерпретації.

Теми написання есе:

- Специфіка атипових умов правозастосування.
- Правозастосування як особлива форма соціально-правового контролю.

Написання тез доповідей (рекомендований напрямок дослідження):

- Типологія суб'єктів правозастосовної діяльності: професіонал.
- Типологія суб'єктів правозастосовної діяльності: конформіст.
- Типологія суб'єктів правозастосовної діяльності: нігіліст.
- Типологія суб'єктів правозастосовної діяльності: маргінал.

Написання наукових статей (рекомендований напрямок дослідження):

- Атипові умови правозастосування.
- Соціальна ефективність правозастосовної діяльності.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Аблякімова Е. Е. Реалізація права на доступ по публічній інформації в законодавстві Європейського Союзу. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. № 62. С. 164-171.

2. Балтаджи П. М. Юридична мова правозастосовних актів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 20 с.
3. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 214 с.
4. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: монографія. К. : Леся, 2012. 191 с.
5. Галущенко Г. В. Теорія та практика застосування іноземного права: монографія. К. : Алерта, 2019. 312 с.
6. Галянтич М. Колізія нормативних актів: вимушений шлях розвитку права. *Право України*. 1996. № 6. С. 34-36.
7. Ганзенко О. О. Нетипові норми права в механізмі правового регулювання: проблеми теорії і практики застосування. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки*. 2013. № 1 (2). С. 17-23.
8. Гнатюк М. Д. Загальна характеристика застосування права як особливої форми його реалізації. *Часопис Київського університету права*. 2005. № 4. С. 47-52.
9. Донченко І. О. Особливості правозастосування як форми реалізації права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2014. № 11(1). С. 40-42.
10. Кінаш Б. С. Конституційно-правові норми: теорія та практика реалізації: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 223 с.
11. Клименко К. Справедливість як основа правозастосовної діяльності. *Право України*. 2007. № 8. С. 30-33.
12. Колотова О. В. Прогалини у праві та шляхи їх подолання: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2010. 231 с.
13. Кондратьєв Р. Моральний імператив у правозастосуванні. *Право України*. 2010. № 5. С. 85-89.
14. Костюк Н. П. Застосування норм права органами виконавчої влади в Україні: питання теорії і практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2019. 20 с.
15. Кравець М. О. Поняття, сутність та місце юридичної кваліфікації у процесі правозастосування. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 110-115.
16. Литвак О. М. Справедливість – сутність і передумова ефективності правозастосувальної діяльності. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2001. № 14. С. 55-59.
17. Малишев Б. В. Застосування норм права (теорія і практика): навч. посібник. К. : Реферат, 2010. 260 с.
18. Матат Ю. І. Застосування норм права в субсидіарному порядку: основні вимоги та передумови. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2013. № 26. С. 378-384.
19. Матвєєва Л. Г. Правозастосувальні акти та акти тлумачення права. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2001. № 1. С. 15-20.

20. Мірошніченко А. Співвідношення темпорального та змістовного принципів вирішення правових колізій. *Право України*. 2008. № 5. С. 24-28.
21. Мовчан В. В. До проблемних питань проявів судової влади у сферах правотворчої, правозастосовної і правоохоронної діяльності. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 4. С. 16-23.
22. Москалюк О. В. Особливості застосування принципів права при подоланні змістових колізій. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 37-42.
23. Москалюк О. В. Подолання колізій між нормами права рівної юридичної сили: монографія. К. : Дакор, 2013. 213 с.
24. Мурашин О. Правозастосовчі акти прямого народовладдя (теоретичний аспект). *Право України*. 1999. № 8. С. 22-25.
25. Нікольська О. Конкретизація норм Конституції України як необхідна передумова їх застосування. *Юридична Україна*. 2012. № 11. С. 29-36.
26. Осауленко О., Пунько О. Зміцнення законності у правозастосовному процесі. *Право України*. 2004. № 12. С. 24-29.
27. Павлишин О. Правозастосування як об'єкт філософсько-правових досліджень. *Право України*. 2004. № 8. С. 21-25.
28. Перепелюк А. М. Механізм застосування права: структура та критерії ефективності (загальнотеоретичний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 20 с.
29. Подорожна Т. Динаміка законодавчих дефініцій у процесі правозастосування: теоретичні аспекти. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 2. С. 3-6.
30. Пригара Л. І. Юридична техніка актів правозастосування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 19 с.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ

ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правиласкладання. Київ, 2016. 16 с. (Інформація та документація)

Зазначений стандарт набув чинності 01.07.2016. Він установлює види бібліографічних посилань, що є частиною довідкового апарата документа та наводяться у формі бібліографічного запису, а також визначає правила та особливості складання і розміщення відповідних записів. Поширюється дія стандарту на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації.

Стандарт не замінює ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Система стандартів з інформації бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1 – 2003, IDT). Однак він дозволяє значно спростити укладання переліків посилань.

Ці оновлені вимоги ВД «Академперіодика» НАН України розроблені на його основі з використанням переважно варіанта для укладання первинних позатекстових посилань у повній формі. Відповідно до п. 5.4.5 вказаного стандарту: «Позатекстове бібліографічне посилання пов'язують із фрагментом тексту документа, до якого воно належить, за допомогою знаків виноски, які або виносять на верхню лінію шрифту після відповідного тексту та перед позатекстовим посиланням, або складають в одну лінію зі шрифтом основного тексту (у квадратних дужках у тексті та без дужок перед позатекстовим посиланням)».

Важливою новацією є пункт 4.9.1: «У бібліографічних посиланнях на складник документа у формі аналітичного бібліографічного опису розділовий знак «дві наскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), в якому розміщено складник, виділяти шрифтом (наприклад, курсивом)».

Об'єктами посилання можуть бути всі види опублікованих чи неопублікованих документів або їхні складники на будь-яких носіях інформації (п. 4.2).

Відомості про документ, опублікований іншою мовою, ніж мова основного тексту, у бібліографічних посиланнях незалежно від їх типу (позатекстове, підрядкове, внутрішньотекстове) наводять мовою оригіналу.

Важливо, що частину інформації щодо джерела цитування можна подавати у основному тексті. Наприклад, у підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) за умови, що в основному тексті на цій сторінці написано:

«У статті Я. Яцківа, А. Радченко «Про ефективність видання наукових журналів в Україні»¹

опис можна подати в такому вигляді (п. 4.9 вказаного стандарту):

¹ *Вісн. НАН України*. 2012. № 6. С. 62-67.

Відповідно до п. 7.4 вказаного стандарту, «Бібліографічне посилання складають як на електронні ресурси загалом (електронні документи, бази даних, портали чи сайти, веб-сторінки, форуми тощо), так і на їхні складники (розділи та частини електронних документів, порталів чи сайтів; публікації в електронних серіальних документах, повідомлення на форумах тощо) згідно з загальними правилами...» При цьому п. 7.4.4.3.3: «Довгу електронну адресу можна переносити на наступний рядок. У цьому разі останнім у першому рядку має бути знак «навискісна риска» («/»)). Так само, як і для друкованих джерел, опис частини електронного ресурсу у підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) можна скоротити, за умови, що в тексті наведено бібліографічні відомості, які дають змогу ідентифікувати документ (його назву і прізвища авторів, рік випуску) (п. 5.3.6):

у тексті:

«У статті Я. Яцківа, А. Радченко «Про ефективність видання наукових журналів в Україні»*

у посиланні:

* URL : <http://www.visnyk-nanu.org.ua/uk/node/967>.

Книги

Однотомні видання

Один автор:

– Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті - 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Два і більше авторів:

– Zhovinsky E. Ya., Kryuchenko N. O., Paparyha P. S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.

– Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2-х т.: кол. монографія. Київ, 2012. 436 с.

Без автора

Збірник:

– Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Київ, 2012. № 2. 464 с.

Матеріали конференцій, з'їздів, тези доповідей:

– Фізика імпульсивних розрядів у конденсувальних середовищах: матер. XVI Міжнар. наук. конф. (м. Миколаїв, 19-22 серпня 2013 р.). Миколаїв, 2013. 253 с.

Багатотомні видання

Видання загалом:

– Енциклопедія історії України: у 10 т. К. : Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

Окремий том:

– Dark energy and dark matter in the Universe: In three vol. Vol. 3. Dark matter: Observational manifestation and experimental searches. К. : Akadempriodyka, 2015. 356 p.

Серіальні та продовжувані видання

Газета:

– Світ: всеукр. тижн. / засн.: Мін-во освіти і науки України, Нац. акад. наук України. 1997. К. : Щотиж. 1997, № 1-5.

Журнал:

– Вісник Національної академії наук України: загальнонаук. журн. / засн.: Нац.акад. наук України. 1997. К. : Щоміс. 2016, № 1-12.

Бюлетень:

– Бюлетень Міністерства юстиції України : наук. журн. / засн.: Мін-во юст.України. 1999. К. : Щоміс. 2016, № 6, 24 с.

Продовжуваний збірник:

– Наука України у світовому інформаційному просторі: серія / засн.: Нац. акад.наук України. 2008. К. : Академперіодика.

Інші видання

Законодавчий матеріал:

– Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997 р. № 318/97-ВР. К. : Парламентське видавництво, 2015. 24 с.

Правила:

– Правила пожежної безпеки в Україні. Затв. МВС України від 30.12.2014 р. Чинний від 10.04.2015 р. К. : Техніка, 2003. 157 с.

Збірник стандартів:

– Правила обліку електричної енергії: зб. основних норматив.-техн. док., чинних в гал. обліку електроенергії. Київ, 2002. 366 с.

Окремий стандарт:

– ДСТУ 3017-2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 2016.42 с.

Авторське свідоцтво:

– А. с. 1810306 СССР, МКИ5 С 02 F 1/469. Спосіб демінералізації водних розчинів/ В. Д. Гребенюк, Н. П. Стрижак, В. В. Гончарук, А. О. Самсони-Тодоров, А. В. Гречко. № 4934753; заявл. 08.05.91; опубл. 23.04.93, Бюл. № 15.

Патент:

– Пат. КМ 98077 Україна. Спосіб одержання йодиду цезію або йодиду натрію для вирощування монокристалів. Опубл. 10.04.2015.

Заявка:

– Заявка u 2014 06343 Україна, МПК (2014.04) B01J 13/00. Спосіб отримання колоїдного розчину наночасток срібла / О. А. Півоваров, М. І. Воробйова (Україна); заявник та патентовласник УДХТУ. № u 2014 06343; заявл. 10.06.14.

Каталог:

– Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року. К. : Академперіодика, 2009. 444 с.

Препринт:

– Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : ІПБ АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Автореферат дисертації:

- Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918-1933 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Частина видання

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Незалежно від кількості авторів у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури):

- Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. *Вісник НАН України*. 2012. № 6. С. 62-67.
- Скальський В. Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. *Теорія і практика раціон. проектування, виготовлення і експлуатації машинобуд. конструкцій*: зб. II міжнар. наук.-техн. конф. (м. Львів, 11-13 листопада 2010 р.). Львів, 2010. С. 9-10.

Рецензія:

- Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурно-цивілізаційний вимір. *Вісник Книжкової палати*. 2001. № 12. С. 14-15.
- Рец. на кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XX ст.): монографія: у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с.

Електронні ресурси віддаленого доступу

Опис ресурсу загалом:

- Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL : <http://www.nas.gov.ua/publications>.

Опис частини електронного ресурсу у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури):

- Garfield E. More on the ethics of scientific publication: abuses of authorship attribution and citation amnesia undermine the reward system of science. *Essays of an information scientist*. URL : <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf>.

Неопубліковані видання

Звіт про науково-дослідну роботу:

- Розвиток науково-видавничої справи на початковому та сучасному етапах діяльності Національної академії наук України: звіт про НДР (заключний) ВД «Академперіодика» НАН України; кер. Я. С. Яцків. Київ, 2015. 112 с. № ДР 0113U001213.

Дисертації:

- Воскобойнікова-Гузєва О. В. Бібліотечно-інформаційна сфера України в контексті соціальних трансформацій кінця XX ст. – 10-х років XXI ст.: концепції стратегічного розвитку, динаміка змін, перспективи: дис. ... д-ра наук із соц. комунік.: 27.00.03. К. : НБУ ім. В. І. Вернадського. Київ, 2014.

Депоновані наукові роботи:

- Тріщ Б. М. Оптимізація температурних полів і напружень у квадратній пластині з отвором. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 14 с. Деп. в ДНТБ України 11.12.01, № 239.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ ПРАВА»

У Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ встановлюється єдина максимальна сума балів – **100 балів**. Тобто, це максимально можлива сума балів за всі види робіт з початкової дисципліни: семінарські, практичні та інші заняття; контрольні роботи; самостійне вивчення першоджерел, тем і розділів; робота за індивідуальним планом; колоквиуми, написання тез тощо.

Встановлюються: максимальні суми балів за виконання завдань у рамках аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи – **60 балів**; **40 балів** – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань, навичок і вмінь, виявлених під час аудиторної роботи (семінарських та практичних занять);
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитись усно, письмово або у формі комп'ютерного тестування, колоквиуму, оцінювання виступів на семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо, під час як навчальних занять, так і індивідуальної та самостійної роботи, зокрема з використанням системи управління дистанційним навчанням.

Аудиторна робота на семінарських і практичних заняттях оцінюється за критеріями оцінювання аудиторної роботи, що розробляються кафедрою загальноправових дисциплін та передбачені в робочій програмі з навчальної дисципліни «Теорія держави і права».

Самостійна та індивідуальна робота, що передбачена робочою програмою з навчальної дисципліни «Соціологія права», оцінюються викладачем за шкалою від 0 до 15 балів кожна. Виконання завдань, які виносяться на самостійну та індивідуальну роботу, може контролюватися викладачем під час консультацій або проведення аудиторної роботи.

Науково-педагогічні працівники кафедри загальноправових дисциплін мають право нараховувати заохочувальні бали за додаткову індивідуальну роботу, спрямовану на поглиблене вивчення навчальної дисципліни (підготовка конкурсної роботи; публікація статті; тез доповідей до участі у конференціях, круглих столах, наукових семінарах; участь в олімпіадах, вікторинах тощо; творчі та спортивні здобутки). При нарахуванні заохочувальних балів загальна сума балів за індивідуальну роботу не повинна перевищувати максимально допустиму (15 балів).

Переведення значення рейтингових оцінок з кредитного модуля в ECTS та традиційні оцінки

Встановлюється порядок перерахунку рейтингових показників 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну бальну шкалу та європейську шкалу ECTS:

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	зараховано	90–100
BC		75–89
DE		60–74
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	35–59
F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1–34

FX означає: «незадовільно» – необхідно виконати певну додаткову роботу для успішного складання;

F означає: «незадовільно» – необхідна значна подальша робота.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента, що передбачена робочою програмою навчальної дисципліни, оцінюється за 15-бальною шкалою кожна. Бали за самостійну роботу виставляються у журналі обліку роботи навчальної групи окремими графами.

ПЕРЕЛІК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО КУРСУ

Підручники:

1. Бандурка А. М. Конфліктологія. Харків : ХНУВС, 1997.
2. Герасіна Л. М., Панов М. І, Осипова Н. П. та ін. Конфліктологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. Харків : Право, 2002.
3. Понов М. І., Осипова Н. П., Герасіна Л. М. та ін. Соціологія права: підручник. К. : Концерн «Видавничий дім Ін Юре», 2003. 276 с.
4. Осипова Н. П., Воднік В. Д., Клімова Г. П. та ін. Соціологія: підручник. К. : Юрінком Інтер, 2003. 336 с.
5. Осипова Н. П. Соціологія права: підручник для студ. юрид. спец. К. : Ін Юре, 2003. 276 с.
6. Требін М. П., Воднік В. Д., Клімова Г. П. та ін. Соціологія: підручник. Харків : Право, 2010. 224 с.
9. Trevino A. J. The Sociology of Law. Classical and Contemporary Perspectives. New York, 2017. 500 p.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Балинська О. М., Гуменюк Л. Й. Основи соціології права (для працівників органів внутрішніх справ): навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2013. 411 с.
2. Гнатюк Я., Гоян І. Соціологія права: навч. посібник. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2016. 124 с.
3. Демичева А. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Соціологія права» для спец. 6.03010101. URL : <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2638>.
4. Жоль К. К. Філософія і соціологія права: навч. посібник. Київ, 2000.
5. Камінська Н. В. Словник міжнародно-правових термінів. К. : КУТЕП, 2013. 150 с.
6. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: навч. посібник. К. : МАУП, 2004. 464 с.
7. Настасяк І. Ю. Соціологія права: навч. посібник. Львів : ПАІС, 2008. 196 с.
8. Сирих В. М. Соціологія права: навч. посібник для вузів. Київ, 2004.
9. Джужа О. М. Соціологія права: навч. посіб (2-ге вид. перероб. і доп.). К. : НАВС, 2017. 356 с.
10. Соціологія короткий енциклопедичний словник. К. : УЦДК, 1998.
11. Піча В. М. Соціологія: терміни, поняття, персоналії: навч. словник-довідник. К. : Каравела, 2002.
12. Джужа О. М., Кириченко І. Г., Ковальський В. С. та ін. Соціологія права: навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2004. 288 с.
13. Савченко В. А. Соціологія права: навч.-метод. посібник. Одеса : ОДУВС, 2016. 131 с.

14. Стрілець В. В. Соціологія права: навч.-метод. посібник для самоств. вивч. дисц. Полтава, 2016. 111с.

15. Танчин І. З. Соціологія: навч. посібник (3-є вид., перероб. і доп.). К. : Знання, 2008. 351 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Головатий С. Верховенство права: монографія: у 3 кн. К. : Фенікс, 2006. Кн. 3. 1747 с.

2. Гринюк Р. Ф. Ідея правової держави: теоретикоправова модель і практична реалізація: монографія. К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2004. 386 с.

3. Кресіна І. О., Скрипнюк О. В., Коваленко А. А. та ін. Держава і громадянське суспільство в Україні: проблеми взаємодії: монографія. К. : Логос, 2007. 314 с.

4. Законність: теоретикоправові проблеми дослідження та впровадження: монографія. К. : ЮСТІНІАН, 2004. 211 с.

5. Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретикоправова модель Харків : Право, 2009. 600 с.

6. Наливайко Л. Р. Політична функція Української держави: теоретико-правові та конституційноправові засади: К. : ХайТек Прес, 2013. 316 с.

7. Оніщенко Н. М. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності: монографія. К. : Кондор, 2012. 614 с.

8. Тодика Ю. М. Конституційні засади формування правової культури: монографія. Харків : РАЙДЕР, 2001. 160 с.

9. Беззубов Д. О. Поняття безпеки держави як особливого суб'єкта права юридичний аспект. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 2. С. 139-146.

10. Беляєва М. В. Конституційні конфлікти й їх вплив на реалізацію політичної функції Української держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 6. С. 35.

11. Беляєва М. В. Конституційноправові засади механізму реалізації політичної функції Української держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2013. № 23(1). С. 110-114.

12. Беляєва М. В. Політична суб'єктність держави в сфері народовладдя: конституційноправові засади. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 16-19.

13. Беляєва М. В. Системноструктурні зв'язки політичної системи суспільства та політичної функції держави. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2006. № 1 (17). С. 12-15.

14. Бермічева О. В. Соціальна функція держави в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 Теорія та історія держави та права, історія політичних і правових учень. Харків, 2002. 17 с.

15. Бехруз Х. Праворозуміння, розуміння права і правова система. *Право України*. 2010. № 4. С. 143-147.

16. Бобровник С. Новітні методи дослідження компромісу і конфлікту як соціальних явищ. *Право України*. 2014. № 2. С.262-271.
17. Богдан І. Вплив природноправової доктрини на зміст права і творчість. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 12. С. 115-121.
18. Бондарева К. Трансформації права та його інститутів у тоталітарних політичних державах. *Юридична Україна*. 2012. № 10. С.11-17.
19. Борденюк В. Концептуальні основи співвідношення функцій місцевого самоврядування та його органів з функціями держави. *Право України*. 2003. № 11. С.17-23.
20. Борденюк В. Місцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект. *Право України*. 2003. № 4. С.12-18.
21. Булкат М. С. Загальна характеристика форм та методів реалізацій функцій держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 4. С.107-113.
22. Булкат М. С. Сучасні підходи до класифікації зовнішніх функцій України. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 60-65.
23. Булкат М. С. Функції держави у взаємодії з категоріальним апаратом теорії держави. *Право і безпека*. 2011. № 2(39). С.70-73.
24. Бульба О. Деякі аспекти реформування моделі поділу влади в Україні. *Право України*. 2004. № 4. С. 27-30.
25. Варич О. Г. Економічні функції сучасної держави: природа, зміст, тенденції розвитку в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.0. Київ, 2006. 22 с.
26. Варламова Н. Методологія юридичної науки: спокуса постмодерном. *Право України*. 2014. № 1. С.69-77.
27. Ветютнев Ю. Методологічні проблеми розуміння істини як правової цінності. *Право України*. 2014. № 1. С.106-112.
28. Гаврилюк Р. Чи можливо наукове неklasичне пізнання права? *Право України*. 2014. № 1. С. 94-105.
29. Геселев О. Зміна пануючого праворозуміння як обов'язкова умова впровадження відновного правосуддя в Україні. *Право України*. 2010. № 3. С. 106-114.
30. Гордимов А. В. Місце і роль доктрини у загальній системі джерел права. *Держава і право: зб. наук. праць*. 2009. № 43. С. 57-63.
31. Гревцов Ю. Методологічні проблеми пізнання відповідальності суб'єкта права. *Право України*. 2014. № 1. С.187-194.
32. Гриценко Д. До питання методології наукових досліджень. *Гуманітарні науки*. 2010. № 2. С. 155-158.
33. Гусарев С. Діяльнісний підхід у структурі методології сучасного правознавства. *Право України*. 2011. № 8. С. 160-166.
34. Давиденко А. О. Соціологічне забезпечення управління кадровими процесами у сфері державної служби: структура та функції *Грані: науковий вісник*. 2014. № 1. С.11-18.

35. Давиденко В. В. Економічна функція сучасної держави. *Юридичні і політичні науки*. 2003. № 19. С. 73-79.
36. Денисов С. Використання діалектико матеріалістичного методу в пізнанні права. *Право України*. 2014. № 1. С. 86-93 .
37. Дзевелюк А. В. Держава і право: зб. наук. праць. *Юридичні і політичні науки*. 2010. № 47. С. 77-81.
38. Дідич Т. Концептуалізація нормопроекування в контексті модернізації правотворчості теоретико правовий аспект. *Вісник Академії правових наук України*. 2008. № 4. С. 37-43.
39. Дроботова Т. Правові ознаки демократичного державного правового режиму: актуальні питання систематизації. *Юридична Україна*. 2010. № 1. С. 34-40.
40. Дубов Г. О. Плюралізм правової методології: зміст, особливості інтерпретацій та умов формування юридичної науки на сучасному етапі розвитку. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 1. С. 48-51.
41. Дудаш Т. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод у світлі праворозуміння Страсбурзького. *Право України*. 2010. № 10. С. 158-165.
42. Дудаш Т. Праворозуміння: спроба герменевтичного аналізу. *Юридична Україна*. 2007. № 4. С. 19-26.
43. Євген Ерліх основоположник соціологічного праворозуміння до 150-річчя від дня народження. *Право України*. 2012. № 9. С. 445-454.
44. Євграфова Є. Доктрина у правовій науці і юридичній практиці. *Вісник національної Академії правових наук України*. 2013. № 2. С. 52-62.
45. Євграфова Є. Доктрини та концепції у правовій системі України: форми і сфери застосування. *Право України*. 2010. № 5. С. 77-84.
46. Євграфова Є. Об'єктивність права: гіпотеза та сприйняття. *Право України*. 2012. № 34. С. 385-395.
47. Євграфова Є. Питання соціальної природи і об'єктивності права. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 2 (69). С. 17-29.
48. Євграфова Є. Нове дослідження проблем джерел права. *Право України*. 2009. № 5. С. 193-197.
49. Єрмоленко І. Проблеми методології дослідження правових феноменів у творчості Б. Кістяківського. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 8. С. 126-129.
50. Єрмолін В. До питання про співвідношення понять виконавчої влади і державного управління. *Право України*. 2002. № 9. С. 29-33.
51. Жадько В. А. Об'єкт і предмет філософії права. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2000. № 4. С. 37-48.
52. Жаровська І. М. Авторитетний ресурс у механізмі державновладних відносин. *Публічне право*. 2013. № 1. С. 289-295.
53. Жуган М. Принцип поділу влади : сучасні інтерпретації. *Право України*. 2011. № 2. С. 193-200.

54. Жукевич І. Явні та неявні принципи права: поняття, ознаки та особливості. *Юридична Україна*. 2009. № 11-12. С. 10-16.
55. Жуков Є. В. Теоретико-методологічні засади розуміння форми державного устрою в добу інформатизації. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2013. № 5. С. 196-201.
56. Журавко В. С. Проблеми введення судового прецеденту в правову систему України. *Управління розвитком*. 2013. № 16. С. 106-108.
57. Завальний А. М. Діалектика розмежування категорій джерело і форма права». *Публічне право*. 2012. № 1. С. 261-266.
58. Заєць А. Роль правової доктрини і правових ознак у дефінітивній ідентифікації права. *Вісник АПрН України*. 1997. № 4. С. 54-58.
59. Заморська Л. Системний підхід до нормативності сучасного права: гносеологічний зміст. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 2 (194). С. 108-111.
60. Заморська Л. Системний підхід до нормативності сучасного права: гносеологічний зміст. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 5 (197). С. 128-131.
61. Зінченко О. Функції юридичних конструкцій: теоретико-правовий аналіз. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 58-62.
62. Зубчик Ю. Щодо сутності суб'єктивного права. *Юридична Україна*. 2012. № 2. С. 14-19.
63. Іншин М. І. Окремі аспекти правового регулювання державної служби нормами Конституції України. *Публічне право*. 2013. № 1. С. 187-191.
64. Калетник О. До питання про вплив права на мораль теретико-правовий аспект. *Держава і право: зб. наук. праць*. Київ, 2013. № 9. С. 58-63.
65. Кампо В. Філософія і розвиток інноваційної методології досліджень у сфері конституційної юстиції в Україні. *Юридична Україна*. 2014. № 3. С. 33-38.
66. Капінус Л. Право на доступ до інформації як елемент правового статусу людини та громадянина. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. № 1. С. 53-57.
67. Капустинський В. Взаємозв'язок понять судова влада, «правосуддя» і «судочинство у контексті сучасного реформування». *Право України*. 2012. № 9. С. 363-368.
68. Кармазіна К. Ю. Особливості джерел загального права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2013. № 5. С. 13-17.
69. Кармазіна К. Ю. Особливості механізму взаємодії джерел міжнародного та національного права у правових системах загального типу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2013. № 61. С. 31-35.
70. Кармаліта М. В. Місце правової доктрини в сучасній системі джерел (форм) права України. *Публічне право*. 2012. № 2. С. 279-287.

71. Кармаліта М. Значення правової доктрини в контексті джерел права. *Юридична Україна*. 2010. № 6. С. 17-21.
72. Качур В. О. До розуміння та визначення поняття «джерела права». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2013. № 61(1). С. 36-39.
73. Кельман М. Аспекти аналізу методологічних проблем співвідношення держави та права. *Право України*. 2009. № 2. С.60-67.
74. Кисіль В. Сучасні тенденції кодифікації міжнародного приватного права. *Право України*. 2014. № 2. С.89-104.
75. Климентьев О. Перспективи розвитку інформаційної функції держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 12. С. 101-104.
76. Коваль В. Актуальні проблеми функціонування судової системи України. *Право України*. 2003. № 12. С. 20-25.
77. Ковальський В. Функції права: ціннісний та сутнісний виміри. *Юридична Україна*. 2012. № 9. С. 49.
78. Козюбра М. Загальнотеоретичне правознавство: стан і перспективи. *Право України*. 2010. № 1. С. 32-43.
79. Козюбра М. Методологія правознавства та методологія права: співвідношення понять та їх особливості. *Право України*. 2014. № 1. С.22-32.
80. Козюбра М. Праворозуміння: поняття, типи та рівні. *Право України*. 2010. № 4. С. 10-21.
81. Колодій А. Праворозуміння: теорія, політика. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3(62). С. 12-18.
82. Кондратьєв Р. Принципи права та їх роль у регулюванні суспільних відносин. *Право України*. 2000. № 2. С. 43-45.
83. Конопелько О. В. Особливості формування ідеологічної функції сучасної держави: постановка проблеми. *Право і безпека*. 2013. № 1(48). С. 18-23.
84. Конопелько О. В. Реалізація ідеологічної функції держави: досвід Німеччини. *Право і безпека*. 2013. № 2 (49). С. 33-38.
85. Копейчиков В. В. Проблеми загальної теорії держави та права. *Право України*. 1993. № 4. С. 91-92.
86. Корейба Ю. Конституція України як визначальне джерело інформаційного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 48-52.
87. Корнута Р. Вітчизняні погляди на структуру норми права. *Право України*. 2007. № 7. С. 19-20.
88. Коростей В. На захист конституційного вчення про державу і права. *Право України*. 2002. № 3. С. 25-27.
89. Корчевна Л. О. Судова практика як джерело західного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2013. № 61(1). С. 44-47.
90. Косович В. До визначення поняття «нормативноправовий акт»: практична необхідність і теоретична можливість уточнення. *Право України*. 2012. № 9. С. 274-280.

91. Костецька Т. А. Інформаційна функція держави: конституційні та інституційні аспекти. *Держава і право: зб. наук. праць*. 2010. № 47. С. 113-119.
92. Костицький В. В. Право як цілісність. *Право України*. 2002. № 2. С. 8-10.
93. Костицький В. В. Соціологія права, як навчальна дисципліна. *Соціологія права*. 2013. № 2(8). С. 2-6.
94. Коструба А. Норми права і правозупиняючі юридичні факти в механізмі правового регулювання. *Право України*. 2011. № 3. С. 202-207.
95. Котляренко О. Військова служба правопорядку суб'єкт реалізації правоохоронної функції держави. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2013. № 1. С. 116-121.
96. Котюк В. Держава як особлива організація суспільства. *Закон і бізнес*. 1998. № 48. С. 49.
97. Кравець В. Право як об'єкт пізнання. *Право України*. 2001. № 6. С. 18-20.
98. Кравцова Т. М. Функція права в системі державного управління. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2001. № 14. С. 29-32.
99. Кравчук І. Адаптація права України до права Європейського Союзу: цілі, етапи, перспективи. *Право України*. 2004. № 10. С. 132-136.
100. Кравчук М. Сучасна методологія пізнання юриспруденції *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 12. С. 114-117.
101. Крапив'янський А. В. Судовий прецедент – джерело права країн англосаксонської правової сім'ї. Трипільська цивілізація. 2012. № 7. С. 63-67.
102. Кресін О. Розвиток методології порівняльного правознавства: історичний аспект. *Право України*. 2006. № 2. С. 128-130.
103. Кресін О. Формування теоретико-методологічних засад порівняльного правознавства у працях Пауля Йоганна Анзельма фон Файєрбаха. *Право України*. 2012. № 12. С. 380-394.
104. Крижановський А. Доктрина правового порядку в Україні: генезис, сучасний стан та перспективи. *Право України*. 2013. № 9. С. 229-242.
105. Крупчан О. Загальна характеристика змісту компетенції органів виконавчої влади. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 45-49.
106. Крупчан О. Щодо питання про прийняття закону про свободу мирних зібрань громадян. *Юридична Україна*. 2014. № 2. С. 48.
107. Кудрявцева О. Класифікація та систематизація конституційних прав і свобод дитини в Україні. *Юридична Україна*. 2014. № 2. С. 47-52.
108. Кулага Е. Органи внутрішніх справ України в системі поділу державної влади. *Право України*. 2004. № 9. С. 82-91.
109. Куненко І. Проблеми правового регулювання внесення змін до Конституції України. *Підприємство, господарство і право*. 2014. № 2. С. 90-93.
110. Кунев Ю. Методологія дослідження державноправових явищ як актуальна проблема. *Право України*. 2009. № 11. С. 118-123.
111. Кунев Ю. Об'єкт правознавства: системодіяльний підхід. *Право України*. 2008. № 3. С. 32-35.

112. Кунцевич М. П. Функції виконавчої влади. *Держава і прав:* зб. наук. праць. 2013. № 60. С. 140-146.
113. Курінний Є. Об'єкт права: доктринальні питання визначення категорії. *Право України.* 2003. № 10. С. 33-36.
114. Куян І. До питання про абсолютність і обмеженість суверенітету держави. *Право України.* 2011. № 7. С. 148-155.
115. Куян І. До питання про поняття «народний суверенітет». *Право України.* 2010. № 6. С. 101-107.
116. Куян І. До питання про родові і видові поняття суверенітету. *Право України.* 2013. № 10. С. 185-193.
117. Лафітський В. Правова держава і фактори її розвитку в порівняльно-правовому вимірі. *Право України.* 2013. № 34. С. 169-182.
118. Левченков О. І. Вплив процесів глобалізації та євроінтеграції на ефективність регулювання суспільних відносин. *Бюлетень Міністерства юстиції України.* 2014. № 2. С. 83-91.
119. Легеза Ю. О. Функції держави як зміст її функції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2012. № 2. С. 68-75.
120. Лемак В. Зміна парадигми праворозуміння: досвід держав центральної Європи. *Право України.* 2010. № 4. С. 114-119.
121. Лемак В. В. Форма державного режиму в постсоціалістичних країнах: теоретико-правовий аналіз. *Вісник ЗЮІ МВС України.* 2003. № 2. С. 34-37.
122. Лившиц Ю. Конституційність нормативного акту. *Право України.* 1994. № 11-12. С. 36-37.
123. Лобода Ю. Плюралізація методології правової науки і проблема розмежування наукових дисциплін: до питання про дисциплінарну приналежність досліджень правової традиції у науці радянського періоду та сучасній вітчизняній правовій науці. *Юридична Україна.* 2009. № 5. С. 47.
124. Луць Л. Уніфікація судової практики важливий засіб забезпечення належного правосуддя. *Право України.* 2012. № 11-12. С. 144-150.
125. Луцький Р. П. Ієрархічність правових джерел (нормативних актів) як відображення буття позитивного права. *Часопис Київського університету права.* 2012. № 2. С. 18-21.
126. Львова О. Л. Сучасне праворозуміння у світлі ціннісних орієнтацій права. *Держава і право:* зб. наук. праць. 2009. № 45. С. 42-49.
127. Мазур Д. В. Акти правотворчості Президента в республіках зі змішаною формою правління загальнотеоретичний аспект: дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2006. 188 с.
128. Максимов С. Антропологічні передумови правової теорії: досвід класичної філософії права. *Вісник Львівського університету. Серія юридична.* 2002. № 37. С. 64-69.
129. Малишев Б. В. Природні права людини: загальнотеоретична характеристика. *Бюлетень Міністерства юстиції України.* 2012. № 2. С. 23.

130. Малишев Б. Принцип верховенства права теоретико-правовий аспект. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 8. С. 14-20.
131. Манжул І. Визначення методів пізнання в науковій літературі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 11. С. 11-17.
132. Мартинюк Р. «Суперпрезидентська республіка»: конституційно-правова оцінка феномену та досвід пострадянських країн. *Право України*. 2013. № 7. С. 252-262.
133. Мартинюк Р. Конституційні повноваження президента змішаної республіки та доктрина «прихованих» президентських повноважень. *Право України*. 2012. № 7. С. 141-150.
134. Мартинюк Р. Проблеми визначення конституційноправового статусу Президента України в умовах змішаної форми правління. *Право України*. 2009. № 5. С. 44-50.
135. Марчук О. До питання про припинення повноважень члена Вищої ради юстиції. *Юридичні і політичні науки*. 2013. № 9. С. 117-123.
136. Мацькевич М. Розвиток культурної функції держави як умова демократичних трансформацій українського суспільства. *Право України*. 2012. № 8. С. 210-217.
137. Медведчук В. Держава і громадянське суспільство: український вибір *Право України*. 2012. № 34. С. 375-384.
138. Медведчук В. Державотворчій потенціал федеративної трансформації України: конституційно-правові аспекти. *Вісник національної Академії правових наук України*. 2013. № 2 (73). С. 98-107.
139. Медведчук В. Доктринальна модель побудови федеративної держави: українська ретроспектива і сучасність. *Право України*. 2013. № 9. С. 289-305.
140. Мельничук О. Право на освіту в контексті теорій праворозуміння. *Право України*. 2011. № 2. С. 180-185.
141. Мінюков А. Система органів державної влади, що забезпечують конституційні права і свободи людини і громадянина: їх повноваження. *Право України*. 2002. № 4. С. 61-65.
142. Мірошниченко М. Системно-інформаційний підхід у контексті методологічного забезпечення наукового аналізу проблем теорії правової системи України. *Право України*. 2007. № 6. С. 22-25.
143. Москалюк О. Особливості застосування принципів права при подоланні змістовних колізій. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 2. С. 37-42.
144. Московець В. І. Поняття та значення правоохоронної функції держави. *Право і безпека*. 2011. № 2(39). С. 7-11.
145. Мотиль І. І. Сутність та класифікація функцій демократичної держави *Право і суспільство*. 2011. № 3. С. 23-28.
146. Мурза В. В. Історикоправова характеристика становлення та розвитку наглядкової функції держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 83-90.

147. Назаров І. Завдання та повноваження вищого судового органу (на приклад європейських країн). *Право України*. 2012. № 11-12. С. 73-81.
148. Наливайко Л. Р. Культурна функція української держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 1. С. 58-67.
149. Наливайко Л. Р. Форми здійснення політичної функції Української держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 8. С. 37.
150. Поняття політичної функції Української держави. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 10. С. 35-40.
151. Оборотов Ю. Дослідження цінності держави як актуальний напрям сучасного правознавства. *Право України*. 2010. № 1. С. 44-49.
152. Оборотов Ю. Праворозуміння як аксіоматичне начало (постулат) права. *Право України*. 2010. № 4. С. 49-55.
153. Оніщенко Н. Сучасне праворозуміння у контексті витоків, постулатів, основних принципів та функціонального призначення права. *Право України*. 2010. № 4. С. 156-163.
154. Оніщенко Н. М. Правовий світогляд і політика сучасна реальність, бачення на перспективу *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 2. С. 91-97.
155. Панов М. Проблеми формування понятійного апарату юридичної науки: методологічні аспекти. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 23. С. 47-51.
156. Пацурківський П. Методологія правопізнання Євгена Ерліха: неklasична парадигма. *Право України*. 2012. № 9. С. 383-391.
157. Пашуля Г. Я. Глобалізація як явище, що впливає на формування нового типу держави. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 22-31.
158. Пендяга Г. Щодо питання організації та методології проведення правової практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 4. С. 15-18.
159. Петришин О. Демократичні засади правової соціальної держави. *Право України*. 2013. № 8. С. 63-71.
160. Погребняк С. Принципи права: доктринальні питання. *Право України*. 2013. № 9. С. 217-228.
161. Поліщук Н. Прагматизм: деабсолютизація філософської методології історикофілософський аспект. *Філософська думка*. 2008. № 4. С. 100-121.
162. Полонка І. Норма права як основа його нормативності. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 8. С. 128-131.
163. Працюк І. В. Змішана республіка: поняття та ознаки. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2012. № 25. С. 462-471.
164. Працюк І. Парламентська форма правління: сутність і особливості. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4 (71). С. 65-74.
165. Протасова В. Є. Парламентсько-президентська республіка: сутність, особливості, різновиди: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2008. 20 с.

166. Рабінович П. Загальна теорія права та держави: стан, тенденції. *Право України*. 2012. № 34. С. 364-374.
167. Рабінович П. Загальнотеоретичне право та державознавство в Україні: здобутки, проблеми, перспективи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 16-26.
168. Рабінович П. Пріоритетна функція загальнотеоретичного праводержавознавства. *Право України*. 2010. № 1. С. 25-31.
169. Рабінович П. Проблеми трансформації методології вітчизняного правознавства: досягнення, втрати, перспективи. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 4(31). С. 314.
170. Рабінович П. Соціальна сутність держави: теоретико-методологічні засади дослідження. *Право України*. 2001. № 8. С. 14-18.
171. Рудік О. Консолідація демократичного режиму як ключовий етап демократизації. *Вісник Української Академії державного управління при Президенті України*. 2001. № 1. С. 268-276.
172. Саїдов А. Порівняльне правознавство та закономірності розвитку права в умовах глобалізації. *Право України*. 2012. № 34. С. 463-472.
173. Сердюк І. А. Норма права, правова норма і юридична норма: співвідношення понять. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 129-135.
174. Сивий Р. До методології системного дослідження приватного права у структурі позитивного права: формально та діалектикологічний аспект. *Право України*. 2004. № 12. С. 58-68.
175. Сидорчук О. Особливості виборів у напівпрезидентських республіках: досвід України й Польщі. *Гілея: науковий вісник*. 2013. № 73. С. 342-344.
176. Сінкевич О. Щодо особливостей норм конституційного права. *Право України*. 2002. № 11. С. 15-19.
177. Скакун О. Загальна теорія права і держави: проблематизація та переосмислення метатеорії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 27-36.
178. Скрипник О. Вплив інститутів громадянського суспільства на становлення і розвиток демократичного політичного режиму. *Право України*. 2001. № 5. С. 83-89.
179. Скрипнюк О. Категорії «народний університет», «народне волевиявлення», «безпосередня демократія», «форма безпосередньої демократії»: теоретико-методологічні аспекти. *Право України*. 2012. № 9. С. 281-290.
180. Смелянець Г. Є. Правовий і державний режими: поняття і співвідношення. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. № 24. С. 283-286.
181. Співак В. М. Соціальна держава в процесі соціалізації глобалізації: політологічний аспект. *Держава і право: зб. наук. праць*. 2013. № 60. С. 442-449.
182. Ставицька О. Норма права в системі чинників регулювання соціальних конфліктів. *Право України*. 2001. № 10. С. 13-18.
183. Степанкова Н. М. Норма права як першооснова права в механізмі право реалізації. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2012. № 2 (1). С. 71-82.

184. Стеченко Д. М. *Методологія наукових досліджень: підручник* (2-ге вид., перероб. і доп.). К. : Знання, 2007. 318 с.

185. Сунегін С. О. Принцип рівності у праві в контексті ціннісних орієнтацій суспільства: сучасні реалії та тенденції розвитку. *Бюлетень міністерства юстиції України*. 2014. № 3. С. 86-87.

186. Суханос В. В. Вплив інституту глави держави на монархічну форму правління. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Право. 2013. № 1(7). С. 114.

187. Талдикін О. В. Причини соціальної неадаптації окремих груп колоністів на півдні Російської імперії у другій половині XVIII – на початку XIX століть. *Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ*. 2002. № 1. С. 24-28.

188. Талдикін О. В. Соціальна неадаптація окремих груп колоністів на півдні Російської імперії у другій половині XVIII – першій половині XIX століть. *Науковий вісник Юридичної академії Міністерства внутрішніх справ*. 2002. № 2. С. 36-41.

189. Талдикін О. В. Теоретичні проблеми реалізації міжнародно-правових та деонтологічних норм у діяльності правоохоронних органів в умовах розбудови України як правової держави. *Науковий вісник Юридичної академії МВС*. 2003. № 2. С. 16-20.

190. Талдикін О. В. Нетократія як черговий фактор кризи інституту національної держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 132-149.

191. Талдикін О. В. Нетократія в контексті теорії влади. *Правова система України: сучасний стан та перспективи розвитку: матер. наук. семінару* (м. Дніпропетровськ, 11 грудня 2012 р.). Дніпропетровськ : Вид-во «Грані». С. 31-35.

192. Талдикін О. В., Кучук А. М. Право на приватність: етапи становлення, проблеми реалізації в інформаційному суспільстві. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 2. С. 47-53.

193. Талдикін О. В. Позитивна дискримінація в ліберальній теорії прав людини. *Права людини: теорія, реальність, перспективи: наук.-практ. семінар, присвячений 65-й річниці проголошення Загальної декларації прав людини* (м. Дніпро, 12 грудня 2013 р.). Дніпропетровськ : ДДУВС, 2014. С. 189.

194. Талдикін О. В. Ідеологічний фактор кризи інституту національної держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 1. С. 49-56.

195. Талдикін О. В. Правосуб'єктність фізичних осіб: окремі аспекти. *Актуальні проблеми юридичної науки в контексті розвитку громадянського суспільства: матер. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 29 квітня 2014 р.). Дніпропетровськ : ДДУВС, 2014. С. 174-177.

196. Талдикін О. В. Негативна евгеніка в політиці держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 101.

197. Талдикін О. В. Негативна евгеніка в контексті порушення прав людини. *Права людини: онтологічний та гносеологічний виміри*: матер. круг. столу (м. Дніпропетровськ, 2 грудня 2014 р.). Дніпропетровськ : ДДУВС, 2015. С. 53-60.

198. Талдикін О. В. Наддержавна влада в умовах глобалізації. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 1. С. 26-33.

199. Талдикін О. В. Субъекты и носители надгосударственной власти. *Актуальные вопросы современной юридической науки: теория, практика, методика*: матер. Междунар. заоч. науч.-практ. конф. (г. Могилев, 20 мая 2016 г.). Могилев : МІ МВД, 2016. С. 264-268.

200. Талдикін О. В. Квазідержави: поняття види. *Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні*: матер. Всеукр. наук-практ. конф. (у заоч. формі) (м. Дніпро, 27 січня 2017 р.). Дніпро : ДДУВС, 2017. С. 45-50.

201. Талдикін О. В. Поняття та класифікація квазідержав. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. Дніпропетровськ, 2017. № 1. С. 70-80.

202. Телешун С. Окремі аспекти реформування адміністративно-територіального устрою в контексті останніх урядових пропозицій. *Право України*. 2003. № 1. С. 8-11.

203. Тихомиров О. Методологія юридичної компаративістики: проблеми філософського осмислення. *Право України*. 2006. № 2. С. 32-34.

204. Тімочко О. Проблеми розвитку методології сучасного правознавства. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 11(167). С. 10-13.

205. Толстенко В. «Правова» і «політична» форма: діалектика співвідношення в правовій теорії держави. *Юридична Україна*. 2014. № 3. С. 9-16.

206. Толстенко В. Поєднання правових і політичних форм держави в сучасній державотворчій практиці. *Юридична Україна*. 2014. № 4. С. 21-28.

207. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження. К. : Вид-во УАДУ, 2000. 337 с.

208. Фолес А. М. Механізм сучасної правової держави: доктринальні аспекти. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2013. № 3. С. 37-43.

209. Хаустова М. Глобалізація і її вплив на сутність та соціальне призначення держави. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 4 (75). С. 30-41.

210. Хома Н. М. Нові підходи до розуміння моделей соціальної держави. *Держава і право*: зб. наук. праць. 2013. № 60. С. 455-461.

211. Цесар І. Правове забезпечення взаємодії держави і громадянського суспільства в умовах демократії. *Юридична Україна*. 2010. № 11. С. 43-49.

212. Цесар І. Принципи децентралізації у становленні демократичної держави: правові аспекти забезпечення. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 45. С. 255-263.
213. Цокур Є. Політикоправові концепції феномену політичної влади. *Право України*. 2009. № 11. С. 132-138.
214. Честнов І. Посткласична методологія права. *Право України*. 2014. № 1. С. 78-85.
215. Шайтан О. Теорія держави та права (проблеми вивчення). *Історія України*. 2001. № 6. С. 68.
216. Шафіров В. Людиноцентристський підхід як методологічна основа наукових досліджень у правознавстві. *Право України*. 2014. № 1. С. 148-155.
217. Щербанюк О. Проблема реалізації народного суверенітету в умовах конституційної модернізації. *Право України*. 2012. № 9. С. 291-301.
218. Ющик О. До проблеми розвитку методології права. *Право України*. 2014. № 1. С. 40-49.
219. Deflem M. *Race, Ethnicity, and Law*. Bingley, UK : Emerald, 2017.
220. Deflem M. *The Politics of Policing: Between Force and Legitimacy*. Bingley, UK : Emerald, 2016.
221. Deflem M. *Homicide and Violent Crime*. Bingley, UK : Emerald, 2018.
222. Deflem M. *The Handbook of Social Control*. Hoboken, NJ : Wiley-Blackwell, 2019.

Інтернет ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний портал Верховної ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний портал Кабінету міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. URL : <http://vkksu.gov.ua>.
5. Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України. URL : <http://reyestr.court.gov.ua>.
6. Перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.kiev.ua/lawspravoallsites.htm>.
7. Офіційний сайт Верховного Суду України. URL : <http://www.scourt.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL : <http://www.minjust.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL : <http://www.constcourt.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Центральної виборчої комісії. URL : <http://www.cvk.ukrpack.net>.
11. Поняття соціології права. URL : http://studies.in.uasociology_seminar516socologyaprava.html.
12. Метод соціології права. URL : http://referatok.com.ua/sociologiya_sociologiyaprava_0.
13. Конфліктологія. URL : <http://posibnyky.vntu.edu.uapsihol2rozdroz2.htm>.

Навчальне видання

Талдикін Олександр Васильович

СОЦІОЛОГІЯ ПРАВА

*Методичні рекомендації
для підготовки до індивідуальної роботи*

Редактор, оригінал-макет, дизайн – *Є. В. Коваленко-Марченкова,
А. В. Самотуга*

Формат 60x84/16. Друк – цифровий.

Гарнітура – Times New Roman. Ум.-друк. арк. 2,5. Обл.-вид. арк. 2,75.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, т. (056) 370-96-59

Свідоцтво про внесення до державного реєстру КВ № 6054 від 28.02.2018 р.